

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126 Dep.
0032 OSLO

Vår ref.:1605601-4 - 008
Vår dato: 18.1.2017

Deres ref.: 2015/3139-7/FD V 3/MAY
Deres dato: 21.11.2016

Saksbehandler: Elise K. Lindeberg

NOU 2016:19 - Samhandling for sikkerhet, høring

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) viser til brev fra Forsvarsdepartementet av 17.10.2016 om høring av NOU 2016: 19, Samhandling for sikkerhet - beskyttelse av grunnleggende samfunnsfunksjoner i en omskiftelig tid.

Det er fremmet forslag til ny lov om forebyggende nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven), med formålet om å legge til rette for beskyttelse av grunnleggende nasjonale funksjoner mot tilsiktede uønskede hendelser, som terrorhandlinger, spionasje, sabotasje og annen alvorlig kriminalitet.

Nkom er tilsynsmyndighet for tilbydere av elektroniske kommunikasjonsnett og tjenester etter lov 4. juli 2003 nr. 83 om elektronisk kommunikasjon (ekomloven), herunder sikkerhets- og beredskapsplikter og kommunikasjonsvern. Nkom fører også tilsyn med skjermingsverdige objekter i ekomsektoren etter objektsikkerhetsbestemmelsene i sikkerhetsloven og objektsikkerhetsforskriften. Objektsikkerheten i sektoren er dels regulert etter sikkerhetslovens regime, og dels etter ekomloven § 2-10 og tilhørende forskrift om klassifisering og sikring av anlegg i elektroniske kommunikasjonsnett (klassifiseringsforskrifta). Nkom er også delegert oppgaven med sikkerhetsklareringer i samferdselssektoren og behandler årlig rundt tusen anmodninger.

Nkom kartlegger og gjennomfører tilsyn med Norges viktigste infrastruktur for elektronisk kommunikasjon. I tillegg gjennomfører Nkom risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) av kritisk infrastruktur med formål å identifisere konkrete tiltak som etter gjennomføring vil øke det nasjonale sikkerhets- og beredskapsnivået.

Lovens formål og virkeområde

Bakgrunnen for NOU 2016: 19 er at det er avdekket uenigheter knyttet til nedslagsfeltet til gjeldende sikkerhetslov og at den teknologiske og samfunnsmessige utviklingen medfører et behov for en helhetlig gjennomgang og nytenkning av forebyggende nasjonal sikkerhet. Et sentralt og gjennomgående tema ved utforming av ny sikkerhetslov har vært avveiningen mellom behovet for en helhetlig og sektorovergripende tilnærming til forebyggende sikkerhet på den ene siden, og ivaretagelsen av den enkeltes samfunnssektors særegenheter på den andre.

Til § 1-1, lovens formål

Nkom tar utvalgets vurderinger når det gjelder lovens innretning mot «tilsiktete uønskede hendelser» fremfor en såkalt «all hazards-tilnærming» til etterretning. Vi vil imidlertid understøtte at Nkom har en «all hazards-tilnærming» i vårt forebyggende sikkerhetsarbeid i ekomsektoren, og at dette er nødvendig for å kunne vurdere kvaliteten og forholdsmessigheten av våre samlede sikkerhetstiltak. Forslaget til ny formålsbestemmelse bør etter Nkom syn følges opp av en harmonisering av det sektorspesifikke regelverket til ny sikkerhetslov i den enkelte berørte samfunnssektor.

Nkom er enig i vurderingen om at begrepene «rikets sikkerhet» og «andre vitale nasjonale sikkerhetsinteresser», kan ha medført at gjeldende sikkerhetslov har blitt oppfattet som en ren statsikkerhetslov av enkelte sektorer. I forhold til et bredt og sammensatt trusselbilde støtter Nkom derfor at ny formålsbestemmelsen er formulert slik at loven omfatter hendelser også utover sikkerhetstruende virksomhet som terrorhandlinger, sabotasje og spionasje.

Formuleringen «grunnleggende nasjonale funksjoner» er etter vår vurdering egnet i forhold til å vektlegge både «terskelhøyden» for bruk av loven og behovet for et dynamisk regelverk i forhold til samfunnsutviklingen.

Det er viktig å understreke at tiltak som gjennomføres etter ny sikkerhetslov må være forenlige med grunnleggende rettsprinsipper og verdier i et demokratisk samfunn. Den nye formålsbestemmelsen nevner ikke spesifikt beskyttelse av den enkeltes rettsikkerhet, slik gjeldende lov gjør. Ny formålsbestemmelse nevner beskyttelse av grunnleggende nasjonale

funksjoner og det å trygge Norges demokratiske styreform. Sammenfattet med bestemmelsens annet ledd om å ivareta grunnleggende rettsprinsipper og verdier i et demokratisk samfunn, vil man her innfortolke enkeltindividets rettigheter. I forhold til å understreke den nye lovens helhetlige fokus også utover ren statssikkerhet, mener imidlertid Nkom at det bør vurderes å beholde en spesifikk henvisning til enkeltindividet i lovens formålsbestemmelse.

Til § 1-2, lovens virkeområde

Sammenliknet med gjeldende sikkerhetslov innebærer ordlyden i § 1-2 at langt flere samfunnsaktører- og funksjoner enn i dag vil kunne bli underlagt ny sikkerhetslov. Begrepet «virksomheter» omfatter alle former for virksomheter uavhengig av eierskap eller organisasjonsform og ordlyden favner også ulike konstruksjoner av samarbeid mellom virksomheter som på ulik måte er involvert i verdikjeder som blir ansett å være av kritisk betydning. Hvorvidt en virksomhet omfattes av loven vil måtte vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Her vil begrepet «kritisk for grunnleggende nasjonale funksjoner» ligge som et kvalitetskrav til grunn for vurderingen som skal foretas - og i dette ligger det igjen et krav om at rollen til den enkelte virksomhet som blir vurdert må være av en slik art at den er avgjørende for å opprettholde funksjonsdyktighet. Spesielt § 1-2, første ledd pkt. d og e er vidt definert og vil kunne medføre at mange nye typer virksomheter vil kunne bli omfattet av sikkerhetsloven i forhold til gjeldende regelverk.

Nkom er generelt positive til at virkeområdet er foreslått definert på en måte som gir et helhetlig nasjonalt perspektiv og en bred tversektoriell tilnærming til samfunnssikkerhet. I forhold til samfunnsutviklingen der tilgang til data og informasjon representerer stadig større verdier, bifaller Nkom at det digitale domenet nevnes eksplisitt i form av «informasjon og informasjonssystemer».

For å understreke systematikken i loven med identifisering og utpeking i den enkelte sektor, jf. lovens kap 2, bør det vurderes å få inn en formulering i bestemmelsens første ledd som viser til at loven gjelder for virksomheter først etter utpeking.

Et relativt overordnet og dynamisk definert virkeområde stiller krav til oppdaterte vurderinger av hele verdikjeder i hver enkelt sektor i langt større grad enn etter gjeldende regelverk. I ekomsektoren har den teknologiske utviklingen og økte globaliseringen medført nye eierstrukturer og samarbeidsformer som igjen får betydning i forhold til vurderingen av hvilke virksomheter som må anses å ha kritisk betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner. Utviklingen medfører at det er en omfattende oppgave å ha en oppdatert oversikt over

enkeltkomponentene i informasjonssystemer og infrastruktur, og å vurdere kritikaliteten av disse. Nkom mener ovennevnte understreker viktigheten av å ha en sektorvis tilnærming til gjennomføringen en ny overordnet sikkerhetslov, slik det foreslås i lovforslaget kap. 2.

Myndighet etter loven

Til § 2-1, myndighet etter loven

Bestemmelsen etablerer lovens systematikk for identifisering av hvilke grunnleggende nasjonale funksjoner som omfattes. Bestemmelsens første ledd slår fast at hvert enkelt departement er ansvarlig for forebyggende sikkerhet innen sitt myndighetsområde. Det tillegges deretter sektorene spesifikke oppgaver i et tretrinnsystem i bestemmelsenes første ledd bokstav a, b og c. Nkom mener at bestemmelsen gir en god systematisk tilnærming til ivaretagelse av samfunnsikkerheten i form av å etablere sektorvis myndighet og plikter.

Nkom er positive til etableringen av et tydelig sektoransvar. Bestemmelsen gir en mer detaljert beskrivelse av plikter i forhold til gjeldende sikkerhetslov og videreutvikler departementenes sentrale rolle. Nkom tolker bestemmelsen slik at enhver type virksomhet som sektormyndigheten vurderer som kritisk i egen sektor i henhold til loven § 1-2, vil kunne utpekes av sektormyndigheten uavhengig av sektorregelverket.

Å bli underlagt sikkerhetsloven medfører potensielt økt sikkerhet, men vil også kunne medføre økte kostnader for den enkelte virksomhet. Nkom mener derfor at det er en viktig rettssikkerhetsgaranti å pålegge sektormyndigheten varslingsplikt og gi de enkelte virksomheter klageretten slik det er foreslått i bestemmelsens andre ledd.

I forhold til å kunne ivareta Sikkerhetsmyndighetens sektorovergripende ansvar etter lovforslaget § 2-2, er Nkom enig i at Sikkerhetsmyndigheten bør ha mulighet til selvstendig vurdering og forslagsrett for utpeking av virksomheter av kritisk betydning slik det foreslås i bestemmelsens fjerde ledd. Nkom mener imidlertid at det er unødvendig og lite formålstjenlig å benytte selvstendig tvisteløsningsorgan som mekanisme ved uenighet mellom Sikkerhetsmyndigheten og ansvarlig departement. Lovforslaget fokuserer gjennomgående på en bred samfunnsmessig tilnærming til sikkerhet med spesiell vekt på samarbeid mellom Sikkerhetsmyndigheten og sektorene, jf. lovforslaget kap 3. Nkom mener uenighet mellom Sikkerhetsmyndigheten og ansvarlig departement når det gjelder utpeking etter § 2-1 bør løses ved drøftelser og regjeringsbehandling som en egnet og allerede etablert metode.

Til § 2-2, Sikkerhetsmyndigheten

Bestemmelsen slår fast det sektorovergripende ansvaret til Sikkerhetsmyndigheten og angir konkret ansvar og myndighet etter loven. Det følger av første ledd at ansvaret gjelder forebyggende sikkerhet i virksomheter etter sikkerhetsloven. En mer detaljert beskrivelse av Sikkerhetsmyndighetens ansvar vil kunne følge av forskrift, jf. bestemmelsens andre ledd, men det fremgår av bestemmelsens første ledd at Sikkerhetsmyndigheten ikke skal gripe inn i de enkelte departementenes ansvar innen eget myndighetsområde. Nkom støtter en slik avgrensning.

Etter bestemmelsens første ledd bokstav a skal Sikkerhetsmyndigheten påse at det føres tilsyn med virksomheters gjennomføring av kravene til forebyggende sikkerhet etter loven. Nkom er positive til «hybridmodellen» som her innføres, der den utøvende funksjonen som sikkerhetsmyndighet overfor virksomhetene i praksis ivaretas av sektormiljøene. I og med at lovens virkeområde stiller krav til oppdaterte vurderinger av hele verdikjeder i den enkelte sektor i langt større grad enn etter gjeldende regelverk, mener Nkom at en slik funksjonsdeling mellom sektorovergripende og sektorene er det mest effektive for gjennomføring av lovens krav.

Nkom støtter for øvrig bestemmelsens klargjøring av det overordnede ansvaret som tillegges Sikkerhetsmyndigheten. Ansvaret for rådgivning og informasjon til sektorene, og det å holde en tverrsektoriell oversikt over faktisk praktiseringen av loven, jf. bestemmelsens første ledd bokstav b, c og d, er grunnleggende for å sikre at det skjer en harmonisering av systematisk tilnærming til loven, risikoaksept og nivå på sikring.

Til § 2-3, informasjon om trusselvurderinger og risikohåndtering

Bestemmelsen omhandler Sikkerhetsmyndighetens ansvar for å legge til rette for og koordinere informasjon om trusselvurderinger. Nkom er enig i at en slik koordinering er grunnleggende viktig for den totale samfunnsikkerheten.

Forsvarlig risikohåndtering krever god kjennskap til både verdiene som skal beskyttes, sårbarheter og trusselbildet. Etter bestemmelsens andre ledd skal Sikkerhetsmyndigheten påse at det etableres nødvendige arenaer for informasjons- og erfaringsutveksling. Det vises her til de ulike samfunnssektorenes særegenhet og at det kan være hensiktsmessig med sektorvise fora.

Nkom etablerte i 2014 sikkerhetsforum for elektronisk kommunikasjon, «Ekomsikkerhetsforum». Forumet består av Nkom, representanter for utvalgte ekomtilbydere, Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM), Politiets sikkerhetstjeneste (PST) og Etterretningstjenesten (ETJ). Møter i forumet gjennomføres med faste intervaller og ved behov, og hovedmål er å være en felles arena for tillitsbasert utveksling av informasjon som kan gi tilbyderne et godt grunnlag for egne sikringsrisikoanalyser. Sikringsrisikoanalyser omfatter aktørbaserte vilde hendelser. Erfaringene med Ekomsikkerhetsforum så langt er at forumet gir både tilbyderne og EOS-tjenestene god og relevant trusselinformasjon for det forebyggende sikkerhetsarbeidet, og at det er et godt instrument for sektormyndigheten både ved oppfølging av sektorspesifikke sikkerhetsbestemmelser og i forhold til sikkerhetsloven.

Til § 2-6, klage og tvisteløsning

Bestemmelsen gir nærmere anvisning på hvordan klager og tvister etter loven skal behandles. Nkom viser til tidligere kommentar til § 2-1 vedrørende klagerett til tvisteorganet for forebyggende nasjonal sikkerhet. Nkom mener at det er unødvendig og lite formålstjenelig å benytte selvstendig tvisteløsningsorgan som mekanisme ved uenighet mellom departementene. Her bør man benytte den ordinære forvaltningsrutinen med drøftelser innad i regjeringsapparatet. Mandatet til tvistorganet bør således begrenses til behandling av konflikter mellom private virksomheter og offentlige myndigheter.

Tilsyn etter loven

Til § 3-1, tilsyn med virksomheter

Bestemmelsen regulerer fordeling av tilsynsansvar etter loven. Nkom viser til tidligere kommentar til § 2-2 vedrørende innføring av en hybridmodell der den utøvende funksjonen som sikkerhetsmyndighet overfor den enkelte virksomhet i praksis ivaretas av sektormiljøene. Fordelingen av tilsynsansvar bygger opp under denne modellen. I forhold til lovens omfattende virkeområde og behovet for å etablere tilsynsrutiner som er effektive og tilpasset den enkelte sektor, mener Nkom at det er riktig å legge opp til fleksibilitet når det gjelder de ansvarlige departementene fordeling av tilsynsansvar, slik som det foreslås i bestemmelsens andre ledd.

Til § 3-2, Sikkerhetsmyndighetens samarbeid med sektormyndigheten

Bestemmelsen regulerer samhandlings- og koordineringsplikten mellom Sikkerhetsmyndigheten og relevante sektormyndigheter. Nkom er generelt positive til at Sikkerhetsmyndigheten, ved utførelse av egen tilsynsaktivitet, har en plikt til å samarbeide aktivt med øvrige relevante

tilsynsmyndighetene i den enkelte sektor. Bestemmelsens andre ledd er ment å slå fast et prinsipp om koordinering mellom Sikkerhetsmyndigheten og andre myndigheter som måtte ha parallelle tilsynsaktiviteter innen sikkerhet eller andre områder i den enkelte sektor for å lette den totale belastningen for tilsynsobjektene. Nkom mener ordlyden her er for vagt formulert, og at formålet med å lette den totale belastningen burde nevnes eksplisitt.

Nkom har ingen innsigelser mot at det etableres samarbeidsavtaler mellom Sikkerhetsmyndigheten og sektormyndighetene. I og med at langt flere samfunnsaktører- og funksjoner enn i dag vil kunne bli underlagt sikkerhetsloven er Nkom også enig i at også at Sikkerhetsmyndigheten bør ha et overordnet ansvar for å sikre grunnleggende kriterier for tilsyn og opplæring til tilsynspersonell.

I bestemmelsens femte ledd er det foreslått en ordning der Sikkerhetsmyndigheten gis mandat til å være med på forberedelser og faktisk gjennomføring av tilsyn sammen med ansvarlig sektormyndighet. Dette er ment som en «sikkerhetsventil». Lovens øvrige oppbygning er at den utøvende funksjonen som tilsynsmyndighet er lagt til sektorene i tilfellene der det allerede eksisterer kompetent offentlig myndighet. Sikkerhetsmyndigheten skal først og fremst påse at sektormyndighetene følger opp tilsynsansvaret. Nkom mener forslaget med en slik «sikkerhetsventil» er lite formålstjenlig når det gjelder å etablere klare ansvarsforhold og ansvarliggjøring mellom offentlige myndigheter og uheldig i forhold til å fremstå enhetlig utad overfor den enkelte virksomhet. Dersom det er uklarheter eller oppstår uenighet mellom Sikkerhetsmyndigheten og sektormyndighet vedrørende gjennomføring av tilsyn etter loven, mener Nkom dette må søkes rettet innen ordningen med Sikkerhetsmyndighetens tilsyn med departementene eller annen sektormyndighet i henhold til § 3-1.

Til § 3-3, generelle prinsipper for tilsyn

Nkom er enig i en overordnet bestemmelse med presisering av de generelle prinsippene for gjennomføring av tilsyn etter loven, herunder også henvisning til forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt. Dette er viktig for å skape tillitt i kommunikasjonen mellom den enkelte virksomhet og tilsynsmyndighet.

Generelle krav til forebyggende sikkerhet

Til § 4-1, plikt til å gjennomføre sikkerhetstiltak

Bestemmelsen regulerer de generelle pliktene til å gjennomføre sikkerhetstiltak for virksomheter som er underlagt loven ved enkeltvedtak. Pliktene er begrenset til sikkerhetstiltak mot tilsiktede uønskede hendelser. Nkom er enig i denne presiseringen i og med at ny sikkerhetslov ikke er ment å være en allmenn overordnet samfunnssikkerhetslov.

Nkom har i likhet med mange andre tilsynsmyndigheter en «all hazards-tilnærming» i det forebyggende sikkerhetsarbeid i egen sektor og i forhold til eget regelverk. Ny sikkerhetslov kan bli gjort gjeldende for virksomheter/objekter som utgjør en viktig komponent i en verdikjede, men som pr. i dag ikke er underlagt sektorregelverkets egne sikkerhetsbestemmelser. Ny sikkerhetslov vil stille store krav til differensiering og tilpasning for sektormyndigheten når det gjelder tilsynsaktivitet og forebyggende sikkerhetsarbeid for tilsynsobjekter etter både eget regelverk og sikkerhetslovens bestemmelser.

Til § 4-2, sikkerhetsstyring

Nkom er enig i at det er viktig med en konkret bestemmelse om plassering av ansvar i forhold til faktisk gjennomføring av sikkerhetslovens krav i den enkelte virksomhet. Dette er spesielt viktig i forhold til utviklingen i ekombransjen og andre bransjer med økt globalisering/outsourcing og samarbeid på tvers av landegrenser, der det kan oppstå fragmentering og uklarheter når det gjelder hvem som har det overordnede ansvaret for sikkerhet innen en virksomhet.

Til § 4-3, risiko og sårbarhetsanalyse

Bestemmelsen regulerer virksomhetens plikt til å gjennomføre og revidere en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) som grunnlag for virksomhetens forebyggende sikkerhetstiltak. Nkom er enig i at det er grunnleggende viktig med jevnlig og systematisk gjennomgang av konkret sikkerhetstilstand og sikkerhetsutfordringer i den enkelte virksomhet. Nkom gjennomfører jevnlig risiko- og sårbarhetsanalyser av kritisk infrastruktur i ekomsektoren med formål å identifisere konkrete tiltak som etter gjennomføring vil øke det nasjonale sikkerhets- og beredskapsnivået. I bestemmelsens tredje ledd pålegges sektormyndigheten som er gitt tilsynsansvar etter loven en veiledningsplikt overfor virksomheter for gjennomføring av slike ROS-analyser. Nkom mener at bestemmelsen også burde inneholde en plikt for

sektormyndighet med tilsynsansvar til å gjennomføre og vedlikeholde egne overordnede ROS-analyser for den aktuelle sektoren.

Informasjonssikkerhet

Nkom vil bemerke at det er uheldig at lovforslaget kapittel 5 er begrenset til å omhandle behandling av gradert informasjon, - og at behandling av sensitiv/skjermingsverdig informasjon som i seg selv ikke er gradert er utelatt. Utvalget skriver under pkt. 8.6.2 at det er foretatt en vurdering av behovet for beskyttelse av ugradert informasjon og ugraderte informasjonssystemer, og at man ser at det kan være behov for å beskytte IKT-systemer der slike systemer har en avgjørende funksjon for virksomhetens mulighet i forhold til å opprettholde grunnleggende nasjonale funksjoner. Dette er tatt inn i lovforslagets § 6-2. Nkom vil påpeke at det ikke bare er IKT-systemene men også informasjonen i seg selv, uavhengig av hvor denne informasjonen befinner seg, som kan være av sensitiv/skjermingsverdig karakter. Informasjon som i seg selv ikke er av en karakter at den bør graderes vil f.eks sammensatt med andre opplysninger kunne utgjøre en høy sikkerhetsrisiko. Kapittel 5 i loven burde således også ha bestemmelse om behandling av ugradert sensitiv/skjermingsverdig informasjon.

Informasjonssystemssikkerhet

Kapittel 6 inneholder regler om hvilke informasjonssystemer som skal beskyttes etter loven, hvem som har ansvar for beskyttelsen og hvilke sikkerhetstiltak som kan og skal iverksettes. Nkom støtter forslaget til regulering i kapittel 6. Økt fokus på systemssikkerhet følger naturlig av at stadig større deler av samfunnets verdier er knyttet til det logiske domenet. Det er derfor avgjørende at den fremtidige regulering ikke ensidig fokuserer på objektsikkerhet, men også inkluderer informasjonssystemssikkerhet.

Objekt og infrastrukturens sikkerhet

Til § 7-1, objekt- og infrastrukturens sikkerhet

Bestemmelsen regulerer departementenes og Sikkerhetsmyndighetens ansvar og myndighet til å utpeke, klassifisere og holde oversikt over skjermingsverdige objekter og infrastruktur, og må ses i sammenheng med departementenes og sikkerhetsmyndighetens myndighet til å treffe enkeltvedtak lovforslagets § 2-1 første ledd bokstav c og § 2-2, første ledd bokstav e. I forhold til bestemmelsens fjerde ledd viser Nkom til vår kommentar til § 2-1 og § 2-6 om at mandatet til tvistorganet bør begrenses til behandling av konflikter mellom og private virksomheter og offentlige myndigheter.

Til § 7-3, beskyttelse av objekter og infrastruktur

Nkom har en del erfaring med bruk av sikkerhetsklareringsregimet knyttet til objektsikkerhet. Med et aktørbilde i stadig endring er det mange argumenter for en forenkling av bakgrunnssjekken av personell med tilgang til lavere klassifiserte objekter. Lovforslaget, slik vi forstår det, innfører adgangsklarering som et svar på denne utfordringen. Nkom støtter dette for lavere klassifiserte objekter, men ber departementet vurdere å la myndigheten beholde adgangen til å kreve klarering av personell som skal ha adgang til objekter klassifisert KRITISK eller MEGET KRITISK.

Eierskapskontroll

Til § 10-1, eierskapskontroll

Nkom er enig i utvalgets vurderinger om eierskapskontroll og støtter hovedtrekkene i bestemmelsen. Nkom stiller spørsmål til om de utenlandske rettssubjektene, som i § 10-1 pålegges å sende melding til ansvarlig departement, har de nødvendige forutsetninger til å gjøre kvalifiserte vurderinger av om virksomheten de planlegger å erverve eierandel i, er en virksomhet av kritisk betydning for grunnleggende nasjonale funksjoner. Nkom ber departementet vurdere om meldingsplikt eller tilsvarende også bør tilligge *virksomheten* som blir ervervet av det utenlandske rettssubjektet, ettersom det er denne virksomheten som (formodentlig) er underlagt loven.

Ut fra gjeldende ordlyd i bestemmelsen er det uklart hvorvidt myndighetene har anledning til å gripe inn dersom det utenlandske rettssubjektet ikke gir slik melding, enten i form av å gripe inn på eget initiativ for å gjennomføre en vurdering etter 4. ledd, eller eventuelt å sanksjonere bruddet. For eksempel nevnes det i kapittel 12.3.2.1 i utvalgets rapport at den amerikanske *Committee on Foreign Investment in the US* kan gripe inn på eget initiativ og pålegge vilkår eller forby kontrolløvertakelsen.

Kontroll og tilsynsordninger. Tvangsmulkt, overtredelsesgebyr og straff

Til § 11-2 og 11-3, tvangsmulkt og overtredelsesgebyr

Lovforslaget § 11-2 gir hjemmel til å ilegge en virksomhet som har overtrådt loven løpende mulkt for å tvinge virksomheten til å rette opp i forholdet. Utvalget viser til at tilsynsmyndigheten må forta en forholdsmessighetsvurdering før slikt tvangsmiddel benyttes, jf. § 1-1. Vedtak om tvangsmulkt skal kunne påklages, jf. § 2-6. Lovforslaget § 11-3 gir tilsynsmyndigheten hjemmel

til å illegge overtredelsesgebyr ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av spesifikt angitte bestemmelser i loven. Nkom bruker denne typen sanksjoner aktivt i forhold til å påse etterlevelse av ekomregelverket, og under forutsetning av klare regler om forholdsmessighet og klagerett er Nkom enig i innføring av denne typen sanksjonsmidler er et viktig verktøy for tilsynsmyndigheten fremfor ensidig fokus på straff.

Forskriftsregulering

Loven er lagt på et nivå der det stilles funksjonelle krav til de virksomhetene som omfattes og der mange av bestemmelsene i lovforslaget forutsetter at det skal utarbeides underliggende forskrifter. Nkom ber om å bli involvert i det videre forskriftsarbeidet.

Økonomiske og administrative konsekvenser

For de enkelte virksomheter innen ekomsektoren som blir underlagt sikkerhetslovens bestemmelser, vil dette medføre både administrative og økonomiske konsekvenser. Det kan her nevnes organisasjonsmessige tilpasninger for å oppfylle krav til forebyggende sikkerhetsstyring med opplæring, analyse, rapportering mv., samt kostnader i forbindelse med fysiske og logiske sikringstiltak. For ekommarkedet som helhet vurderer Nkom at ny sikkerhetslov ikke vil ha negative konsekvenser for nyetablering av aktører og den totale konkurransesituasjonen. En sikkerhetslov som gir sektormyndigheten ansvar for å tilpasse krav til næringen i forhold til teknologisk utvikling og samfunnets sårbarhet for hendelser, vil gi økt tillitt til den overordnede sikkerheten innen ekomsektoren og overordnet sett være positivt for det norske ekomarkedet.

For Nkom som myndighet vil et sektoransvar for utpeking av relevante virksomheter, objekter og infrastruktur samt etterfølgende tilsyn falle inn under vår kjernevirksomhet når det gjelder ansvar for sikkerhet, beredskap og kommunikasjonsvern i ekomsektoren. Under forutsetning av tilstrekkelige ressurser vil ikke dette få vesentlige administrative konsekvenser for Nkom.

Med hilsen

Torstein Olsen
direktør

Einar Lunde
avdelingsdirektør

Kopi: Samferdselsdepartementet